PERKEMBANGAN EKONOMI MALAYSIA

Ekonomi Malaysia berkembang 4.5% pada suku keempat

Ekonomi Malaysia berkembang 4.5% pada suku keempat 2016 (S3 2016: 4.3%). Perbelanjaan sektor swasta kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan dan menyumbang kepada pengembangan berterusan dalam permintaan dalam negeri. Walau bagaimanapun, perbelanjaan sektor awam merosot dan telah mengimbangi sebahagian daripada pertumbuhan mampan dalam aktiviti sektor swasta. Berikutan itu, pertumbuhan permintaan dalam negeri menjadi sederhana. Dalam sektor luaran, eksport bersih menyumbang secara positif kepada pertumbuhan disebabkan oleh pengembangan eksport benar yang lebih cepat berbanding dengan import benar. Berdasarkan asas suku tahunan terlaras secara bermusim, ekonomi negara mencatat pertumbuhan mampan sebanyak 1.4% (S3 2016: 1.4%).

Permintaan dalam negeri berkembang lebih perlahan

Permintaan dalam negeri berkembang 3.3% pada suku keempat 2016 (S3 2016: 4.6%), memandangkan pertumbuhan perbelanjaan sektor swasta yang mampan telah diimbangi sebahagiannya oleh penguncupan dalam perbelanjaan sektor awam. **Penggunaan swasta** meningkat 6.2% (S3 2016: 6.4%), disokong oleh pertumbuhan upah dan guna tenaga yang berterusan. **Pelaburan swasta** meningkat 4.9% (S3 2016: 4.7%), berikutan perbelanjaan modal yang berterusan dalam sektor perkhidmatan dan perkilangan. Sektor perniagaan masih berhati-hati untuk menambah kapasiti pengeluaran memandangkan terdapat tekanan daripada persekitaran luaran dan dalam negeri.

Pelaburan awam mencatat penguncupan lebih kecil sebanyak 0.3% (S3 2016: -3.8%) disokong oleh peningkatan perbelanjaan untuk aset tetap oleh syarikat-syarikat awam. **Penggunaan awam** juga menguncup 4.2% pada suku itu (S3 2016: + 2.2%) berikutan perbelanjaan yang lebih rendah untuk bekalan dan perkhidmatan,

KDNK Mengikut Komponen Perbelanjaan
(pada harga malar tahun 2010)

	Bahagian 2016 (%)	2015		2016		
		S4	Tahun	S3	S4	Tahun
		Perubahan tahunan (%)				
Permintaan Dalam Negeri						
Agregat (tidak termasuk stok)	91.8	4.0	5.1	4.6	3.3	4.4
Sektor Swasta	70.2	4.9	6.1	6.0	6.0	5.7
Penggunaan	*53.3*	*4.9*	*6.0*	*6.4*	*6.2*	*6.1*
Pelaburan	*16.9*	*4.9*	*6.4*	*4.7*	*4.9*	*4.4*
Sektor Awam	21.6	2.1	2.1	-0.2	-2.6	0.4
Penggunaan	*13.1*	*3.3*	*4.4*	*2.2*	*-4.2*	*1.0*
Pelaburan	*8.5*	*0.4*	*-1.0*	*-3.8*	*-0.3*	*-0.5*
Eksport Bersih	8.1	4.3	-3.8	5.9	5.8	-1.8
Eksport Barangan dan Perkhidmatan	*70.0*	*4.0*	*0.6*	*-1.3*	*1.3*	*0.1*
Import Barangan dan Perkhidmatan	*61.9*	*4.0*	*1.2*	*-2.3*	*0.7*	*0.4*
KDNK[1]	**100.0[1]**	**4.5**	**5.0**	**4.3**	**4.5**	**4.2**
KDNK (Pertumbuhan suku tahunan terlaras secara bermusim)	**-**	**1.2**	**-**	**1.4**	**1.4**	**-**

[1] Angka-angka tidak terjumlah disebabkan oleh penggenapan dan pengecualian stok
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

khususnya item yang pembeliannya adalah mengikut budi bicara pengguna (discretionary items) seperti perjalanan, serta perkhidmatan profesional dan perundingan.

Pembentukan modal tetap kasar (PMTK) berkembang pada kadar yang cepat sedikit sebanyak 2.4% (S3 2016: 2.0%), disebabkan oleh pertumbuhan yang bertambah baik dalam pelaburan awam dan swasta. Pertumbuhan yang kukuh sedikit dalam jumlah pelaburan adalah disebabkan oleh peningkatan perbelanjaan modal untuk jentera dan kelengkapan (2.9%; S3 2016: 0.9%) dalam keadaan pengembangan sederhana dalam

PMTK Mengikut Jenis Aset

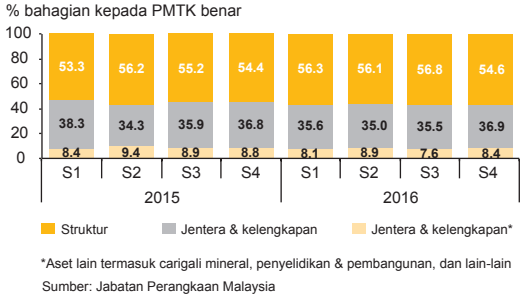

*Aset lain termasuk carigali mineral, penyelidikan & pembangunan, dan lain-lain
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

pelaburan untuk struktur (2.8%; S3 2016: 5.0%), serta penguncupan lebih kecil dalam pelaburan aset jenis lain (-2.1%; S3 2016: -12.5%).

Sektor ekonomi utama terus berkembang

Dari segi penawaran, pertumbuhan kebanyakan sektor ekonomi utama bertambah baik pada suku keempat.

Sektor perkhidmatan berkembang dengan lebih sederhana sebanyak 5.5% pada suku keempat (S3 2016: 6.1%). Subsektor perdagangan borong dan runcit meningkat lebih perlahan, berikutan pertumbuhan yang bertambah baik dalam segmen perdagangan runcit dan kenderaan bermotor telah diimbangi oleh pertumbuhan lebih rendah dalam subsektor perdagangan borong. Pertumbuhan subsektor kewangan dan insurans juga menjadi sederhana, mencerminkan pengembangan lebih perlahan dalam segmen insurans hayat. Subsektor pengangkutan dan penyimpanan berkembang pada kadar yang lebih tinggi kerana mendapat manfaat daripada aktiviti perdagangan dan perjalanan penumpang yang bertambah baik pada suku keempat. Dalam subsektor maklumat dan komunikasi, pertumbuhan kekal teguh disokong oleh permintaan yang berterusan terhadap perkhidmatan komunikasi data.

KDNK Mengikut Aktiviti Ekonomi (pada harga malar tahun 2010)

	Bahagian 2016 (%)	2015		2016		
		S4	Tahun	S3	S4	Tahun
		Perubahan tahunan (%)				
Perkhidmatan	54.2	5.0	5.1	6.1	5.5	5.6
Perkilangan	23.0	5.0	4.9	4.2	4.8	4.4
Perlombongan	8.8	-1.3	4.7	3.0[d]	4.9	2.7
Pertanian	8.1	1.5	1.2	-6.1[d]	-2.4	-5.1
Pembinaan	4.5	7.4	8.2	7.9	5.1	7.4
KDNK Benar	**100.0[1]**	**4.5**	**5.0**	**4.3**	**4.5**	**4.2**
KDNK Benar (Suku tahunan terlaras secara bermusim)	**-**	**1.2**	**-**	**1.4**	**1.4**	**-**

[d] Disemak
[1] Angka-angka tidak terjumlah disebabkan oleh penggenapan dan pengecualian komponen duti import

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Prestasi Sektor Perkhidmatan (nilai ditambah pada harga malar tahun 2010)

	Bahagian 2016 (%)	2015		2016		
		S4	Tahun	S3	S4	Tahun
		Perubahan tahunan (%)				
Perkhidmatan Pengantara	**38.2**	**4.1**	**4.6**	**6.2**	**5.7**	**5.5**
Kewangan & insurans	12.5	-1.5	-0.7	5.0	3.2	2.5
Harta tanah & perkhidmatan perniagaan	8.1	6.1	6.6	7.0	7.2	6.9
Pengangkutan & penyimpanan	6.6	6.0	5.7	5.2	5.5	5.6
Maklumat & komunikasi	10.9	9.2	9.4	7.6	7.7	8.2
Perkhidmatan Akhir	**61.9**	**5.4**	**5.5**	**6.1**	**5.5**	**5.7**
Perdagangan borong & runcit	27.5	6.4	6.9	6.7	6.2	6.2
Makanan & minuman dan penginapan	5.2	5.8	6.4	7.4	7.7	7.1
Utiliti	4.8	3.2	3.5	5.0	4.5	5.4
Perkhidmatan Kerajaan	16.2	4.7	4.0	5.5	4.1	4.9
Perkhidmatan lain	8.1	4.6	4.7	5.1	5.2	4.8
Jumlah Perkhidmatan	**100.0[1]**	**5.0**	**5.1**	**6.1**	**5.5**	**5.6**

[1] Angka-angka tidak terjumlah disebabkan oleh penggenapan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Penunjuk Suku Tahunan Terpilih Sektor Perkhidmatan

	2015		2016		
	S4	Tahun	S3	S4	Tahun
	Indeks				
Indeks Sentimen Pengguna MIER	63.8	69.6	73.6	69.8	73.7
Indeks Perdagangan Runcit MIER	77.9	83.4	111.6	91.4	93.5
Indeks Pasaran Pelancongan MIER	89.8	97.9	112.1	101.4	101.5
	Perubahan tahunan (%)				
Jumlah penumpang di kesemua lapangan terbang	-3.0	0.9	9.9	11.8[1]	6.0[2]
Jumlah kredit penggunaan terkumpul	3.1	3.1	1.2	0.9	0.9
Jumlah pinjaman terkumpul	7.9	7.9	4.2	5.3	5.3
Pinjaman terkumpul kepada perdagangan borong & runcit, hotel & restoran	8.2	8.2	3.1	5.5	5.5
Import barangan penggunaan	38.1	24.1	-0.8	0.1	7.4
Jumlah jualan kenderaan bermotor	4.1	0.0	-12.5	-10.8	-13.0
Kargo kontena yang dikendalikan (Pelabuhan Klang dan PTP)	5.4	7.9	-4.0	1.5	2.1

[1] Okt-Nov 2016
[2] Jan-Nov 2016

Sumber: Pelbagai sumber

Sektor perkilangan mencatat pertumbuhan lebih tinggi sebanyak 4.8% (S4 2016: 4.2%), didorong oleh industri-industri berorientasikan eksport dan pasaran dalam negeri. Prestasi industri berorientasikan eksport yang lebih baik didorong terutamanya oleh peningkatan lebih kukuh dalam segmen E&E, dengan pertumbuhan dua angka dicatat oleh separa konduktor, sejajar dengan permintaan global yang terus meningkat terhadap separa konduktor. Aktiviti perkilangan juga disokong oleh pertumbuhan yang bertambah baik dalam kelompok berkaitan sumber berikutan peningkatan pengeluaran petrokimia ekoran permintaan serantau yang mampan. Pertumbuhan industri berorientasikan pasaran dalam negeri disokong oleh peningkatan berterusan dalam aktiviti berkaitan pembinaan

Prestasi Sektor Perkilangan

	Bahagian 2015 (%)	2015		2016		
		S4	Tahun	S3	S4	Tahun
		Perubahan Tahunan (%)				
Nilai Ditambah Keseluruhan (pada harga malar tahun 2010)	**100.0**	**5.0**	**4.9**	**4.2**	**4.8**	**4.4**
Industri berorientasikan eksport	63.6	5.4	5.6	5.6	6.1	5.8
Industri berorientasikan pasaran dalam negeri	36.4	4.1	3.7	1.7	2.4	1.9
Pengeluaran Perkilangan Keseluruhan[1]	**100.0**	**4.8**	**4.8**	**4.0**	**4.9**	**4.3**
Industri berorientasikan eksport	**77.6**	**4.7**	**4.8**	**4.1**	**6.0**	**4.7**
Kelompok elektronik dan keluaran elektrik	**25.0**	**10.7**	**9.2**	**6.2**	**7.4**	**7.0**
Antaranya:						
Elektronik	15.3	5.7	0.7	8.9	10.6	8.9
Keluaran elektrik	7.6	24.7	32.0	2.2	2.4	4.6
Kelompok keluaran berkaitan sumber	**52.6**	**1.5**	**2.5**	**2.9**	**5.2**	**3.3**
Antaranya:						
Kimia dan keluaran kimia	14.3	1.9	4.6	5.7	7.0	5.2
Keluaran petroleum	21.0	-0.2	1.2	3.1	3.1	3.1
Keluaran getah	2.5	7.0	5.1	2.9	1.4	3.9
Pemprosesan di luar estet	6.4	-1.9	-3.5	-7.2	9.5	-5.0
Industri berorientasikan pasaran dalam negeri	**22.4**	**5.0**	**4.7**	**3.3**	**1.6**	**3.0**
Kelompok berkaitan pembinaan	**11.3**	**4.8**	**4.5**	**4.0**	**3.9**	**4.4**
Antaranya:						
Keluaran berkaitan pembinaan	8.2	3.7	4.5	3.3	3.9	4.1
Keluaran logam yang direka	3.1	6.9	4.6	5.2	3.9	5.1
Kelompok keluaran berkaitan pengguna	**11.1**	**5.1**	**4.8**	**2.7**	**-0.5**	**1.7**
Antaranya:						
Kelengkapan pengangkutan	5.5	3.7	5.2	-2.0	-4.0	-3.1
Makanan, minuman & keluaran tembakau	5.4	7.4	4.8	8.3	3.8	8.0

[1] Indeks Pengeluaran Perindustrian (2010=100)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

dan pengeluaran makanan, meskipun terjejas oleh kelemahan yang berterusan dalam segmen kelengkapan pengangkutan berikutan pengeluaran kereta yang terus menguncup.

Sektor pembinaan berkembang 5.1% pada suku keempat (S3 2016: 7.9%), didorong terutamanya oleh aktiviti dalam subsektor kejuruteraan awam berikutan pelaksanaan pelbagai projek dalam segmen petrokimia, pengangkutan dan utiliti. Walaupun masih dipengaruhi isu lebihan bekalan dalam segmen komersial, pertumbuhan subsektor bukan kediaman bertambah baik sedikit kerana mendapat manfaat daripada faktor asas tahunan yang rendah pada tahun sebelumnya. Aktiviti dalam subsektor kediaman menjadi sederhana, mencerminkan pasaran harta tanah yang lembab manakala pertumbuhan dalam subsektor perdagangan khas disokong oleh aktiviti kerja peringkat awal dan akhir.

Sektor pertanian menguncup pada kadar yang lebih kecil (-2.4%; S3 2016[r]: -6.1%), disokong oleh kadar hasil minyak sawit mentah yang bertambah baik memandangkan kesan negatif El Nino semakin luput. Yang ketara, kadar hasil buah tandan segar pada bulan Disember mencatat pertumbuhan positif buat kali pertama pada tahun 2016, dengan peningkatan 1.5% berbanding tempoh yang sama tahun lalu. Pertumbuhan **sektor perlombongan** lebih baik (4.9%; S3 2016[r]: 3.0%), disebabkan terutamanya oleh pengeluaran gas asli yang lebih tinggi, khususnya peningkatan pengeluaran di Sarawak dan Sabah.

Prestasi Sektor Pertanian

	Bahagian 2016 (%)	2015		2016		
		S4	Tahun	S3	S4	Tahun
		Perubahan tahunan (%)				
Nilai Ditambah (pada harga malar tahun 2010)	**100.0**	**1.5**	**1.2**	**-6.1[d]**	**-2.4**	**-5.1**
Tanaman Industri	**57.3**	**1.7**	**0.7**	**-12.3[d]**	**-5.4**	**-10.8**
Antaranya:						
Kelapa Sawit	43.1	1.2	1.3	-13.8	-7.2	-12.7
Getah	7.1	26.9	8.1	-8.1[d]	1.1	-6.3
Tanaman Makanan	**42.7**	**1.2**	**2.0**	**3.9**	**2.6**	**3.6**
Antaranya:						
Perikanan	11.5	2.4	0.6	3.2	1.1	2.2
Ternakan	11.7	0.4	2.4	4.2	0.8	3.7

[d] Disemak

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Prestasi Sektor Perlombongan

	2015		2016		
	S4	Tahun	S3	S4	Tahun
	Perubahan tahunan (%)				
Nilai Ditambah (pada harga malar tahun 2010)	**-1.3**	**4.7**	**3.0[d]**	**4.9**	**2.7**
Pengeluaran					
Antaranya:					
Minyak mentah dan kondensat	0.2	10.1	6.3[d]	0.2	1.6
Gas asli	-5.0	-1.8	-1.1[d]	10.1	3.3
Perlombongan lain dan perkhidmatan sokongan	14.4	13.7	6.9[d]	5.7	6.9

[d] Disemak

Sumber:Jabatan Perangkaan Malaysia

Penunjuk bagi Sektor Pembinaan

	Bahagian 2016 (%)	2015		2016		
		S4	Tahun	S3	S4	Tahun
		Perubahan tahunan (%)				
Nilai kerja pembinaan	100.0	11.2	12.1	10.7	8.1	10.3
Bangunan kediaman	26.1	8.7	10.9	16.4	9.8	11.7
Bangunan bukan kediaman	26.3	3.6	13.9	-1.4	2.5	1.7
Kejuruteraan awam	29.0	23.3	11.9	19.3	12.5	18.4
Pertukangan khas[1]	18.5	4.4	8.0	4.2	3.7	9.6
Kelulusan perumahan		-18.5	-25.3	26.6	-18.5	-17.7
Pengeluaran[2] bahan berkaitan pembinaan		4.8	4.5	4.0	3.9	4.4
Simen hidraulik		11.9	14.7	-8.3	-6.3	-7.6
Produk porselin dan seramik lain		12.2	20.0	10.7	-0.8	4.4
Komponen struktur pasang siap untuk bangunan atau kejuruteraan awam daripada simen, konkrit atau batu buatan		21.1	-2.2	26.2	6.8	18.3
Import barangan modal (tidak termasuk barangan besar)		2.7	4.3	0.1	4.9	0.3
Pinjaman untuk sektor pembinaan						
Kelulusan		-5.5	3.8	34.4	2.9	5.1
Pengeluaran		-13.4	-0.6	7.7	4.5	3.5

[1] Kerja-kerja seperti penyediaan tapak, pemasangan elektrik dan mengecat
[2] Indeks Pengeluaran Perindustrian (2010=100)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia, Kementerian Kesejahteraan Bandar, Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan Bank Negara Malaysia

Inflasi keseluruhan lebih tinggi pada suku keempat 2016

Inflasi, seperti yang diukur oleh perubahan tahunan dalam Indeks Harga Pengguna (IHP), meningkat kepada 1.7% pada suku keempat 2016 (S3 2016: 1.3%). Inflasi yang lebih tinggi ini didorong terutamanya oleh pelarasan menaik terhadap harga bahan api dalam negeri pada suku itu. Harga purata petrol RON95, petrol RON97 dan diesel masing-masing naik sebanyak 15 sen, 15 sen dan 17 sen. Ini telah menyebabkan inflasi negatif yang lebih kecil dalam kategori *pengangkutan* (-2.6%; S3 2016: -7.4%). Kesan peningkatan inflasi telah dikurangkan oleh inflasi yang lebih rendah dalam kategori *minuman alkohol dan tembakau* (6.6%; S3 2016: 19.7%) disebabkan oleh luputnya kesan kenaikan harga rokok dalam tempoh asas S4 2015. Bagi tahun 2016 secara keseluruhan, purata inflasi ialah 2.1% (2015: 2.1%).

Indeks Harga Pengeluar (IHPR) kembali meningkat sebanyak 2.9% (S3 2016: -0.6%) pada suku keempat 2016. Peningkatan indeks ini disebabkan terutamanya oleh kenaikan harga *bahan mentah untuk diproseskan selanjutnya* dan *bahan perantaraan, bekalan dan komponen,* mencerminkan kenaikan harga bahan berkaitan minyak sawit mentah dan harga minyak dunia pada suku itu. Harga minyak sawit mentah naik dengan ketara pada suku itu disebabkan kemerosotan bermusim dalam pengeluaran dan paras inventori yang rendah. Harga minyak dunia juga lebih tinggi berikutan persetujuan OPEC untuk mengurangkan pengeluaran.

Pasaran Pekerja Lebih Perlahan

Keadaan pasaran pekerja kekal stabil. Walaupun jumlah guna tenaga meningkat pada suku itu dan mencatat pertambahan bersih yang lebih tinggi sebanyak 58,600 pekerjaan (S3 2016: 40,500 pekerjaan), kadar pengangguran tidak berubah pada 3.5% daripada guna tenaga (S3 2016: 3.5%). Pertambahan pekerjaan pada suku keempat disumbangkan terutamanya oleh sektor perkhidmatan, khususnya subsektor perdagangan borong dan runcit, dan penginapan dan perkhidmatan makanan; serta subsektor kewangan dan insurans. Penyertaan tenaga kerja kekal pada 67.6% daripada jumlah penduduk umur bekerja (S3 2016: 67.6%), manakala pekerjaan baharu yang diiklankan di JobStreet.com menjadi sederhana kepada purata 17,738 jawatan setiap bulan pada suku keempat (S3 2016: 20,229 jawatan). Ini berikutan sentimen pengambilan pekerja yang masih konservatif oleh sektor perniagaan.

Pertumbuhan upah sektor swasta mampan, disokong oleh kenaikan dalam gaji minimum yang berkuat kuasa pada bulan Julai 2016. Dalam subsektor perkhidmatan utama[1], pertumbuhan upah adalah lebih tinggi pada

Indeks Harga Pengguna

Kategori	Wajaran (%) (2010=100)	S3 2016	S4 2016
		Pertumbuhan tahunan, %	
Jumlah	**100**	**1.3**	**1.7**
Makanan dan minuman bukan alkohol	30.2	3.4	3.3
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.8	2.2	2.1
Pengangkutan	13.7	-7.4	-2.6
Minuman alkohol dan tembakau	2.9	19.7	6.6
Lain-lain	29.4	1.1	1.1

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

[1] Sektor perkhidmatan utama terdiri daripada perdagangan borong dan runcit, dan makanan dan minuman, penginapan; maklumat dan komunikasi, pengangkutan dan penyimpanan; kesihatan, pendidikan dan kesenian, hiburan dan rekreasi; dan subsektor perkhidmatan profesional dan harta tanah.

3.3% (S3 2016: 3.1%). Upah dalam sektor perkilangan terus meningkat, walaupun pada kadar yang lebih sederhana sebanyak 5.9% (S3 2016: 6.9%), disokong oleh sektor berorientasikan eksport, khususnya petrokimia dan kelompok berkaitan sumber. Dalam sektor awam, pertumbuhan upah agregat kekal kukuh pada suku keempat, berikutan pelarasan gaji kakitangan awam pada bulan Julai 2016 (7.1%; S3 2016: 11.7%).

Penunjuk Pasaran Pekerja*

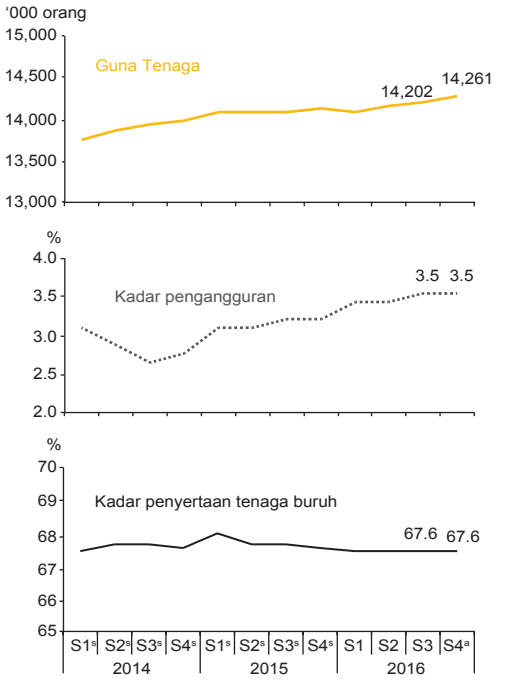

*Data Penyiasatan Tenaga Buruh (PTB) bagi S1 2014 dan seterusnya mencerminkan anggaran penduduk semasa baharu oleh Jabatan Perangkaan Malaysia

[a] Awalan [s] Semakan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Kedudukan sektor luaran kekal berdaya tahan pada suku keempat

Pada suku keempat 2016, lebihan akaun semasa meningkat disebabkan terutamanya oleh lebihan perdagangan yang lebih tinggi dan defisit lebih kecil dalam akaun pendapatan.

Eksport kasar berubah arah untuk mencatat pertumbuhan positif sebanyak 2.8% pada suku keempat 2016 (S3 2016: -2.3%). Pertumbuhan ini disokong oleh eksport perkilangan yang meningkat dan eksport komoditi yang bertambah baik. Import kasar juga mencatat pertumbuhan positif sebanyak 5% (S3 2016: -0.1%). Pertumbuhan yang lebih cepat ini disebabkan oleh pertumbuhan lebih tinggi dalam semua kategori import, kecuali import barangan modal. Oleh itu, lebihan perdagangan meningkat kepada RM27.5 bilion (S3 2016: RM18.0 bilion). Bagi keseluruhan tahun 2016, eksport dan import masing-masing mencatat pertumbuhan sebanyak 1.1% dan

Akaun Perdagangan

	Bahagian 2016 (%)	2015		2016		
		S4	Tahun	S3	S4	Tahun
		Perubahan tahunan (%)				
Eksport Kasar	**100.0**	**8.0**	**1.6**	**-2.3**	**2.8**	**1.1**
Perkilangan	82.2	12.5	6.5	-1.1	3.4	3.2
E&E	*36.6*	*9.6*	*8.5*	*-0.6*	*7.6*	*3.5*
Bukan E&E	*45.5*	*14.9*	*5.0*	*-1.6*	*0.1*	*3.0*
Berasaskan sumber	*22.9*	*2.7*	*-3.9*	*-0.5*	*5.6*	*3.3*
Bukan berasaskan sumber	*22.7*	*29.5*	*15.7*	*-2.7*	*-5.2*	*2.7*
Komoditi	17.1	-7.7	-14.9	-8.2	-0.9	-8.6
Mineral	*8.2*	*-15.1*	*-22.9*	*-17.7*	*-12.8*	*-19.8*
Pertanian	*9.0*	*3.8*	*-2.8*	*1.2*	*14.1*	*4.7*
Import Kasar	**100.0**	**3.4**	**0.4**	**-0.1**	**5.0**	**1.9**
Barangan pengantara	57.1	-1.7	-2.1	-0.3	3.8	-0.1
Barangan modal	14.3	0.2	-0.3	15.7	6.5	4.9
Barangan penggunaan	9.6	38.1	24.1	-0.8	0.1	7.4
Lain-lain (termasuk eksport semula dan barangan dua kegunaan)	18.9	8.9	-0.2	-9.5	10.4	3.2
Imbangan perdagangan (RM bilion)	**–**	**30.6**	**91.6**	**18.0**	**27.5**	**87.3**

Sumber: MATRADE dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Imbangan Pembayaran[1]

	2015		2016		
	S4	Tahun	S3	S4	Tahun
	RM bilion				
Akaun Semasa	**10.5**	**34.7**	**6.0**	**12.2**	**25.2**
(% daripada PNK)	*3.6*	*3.1*	*2.0*	*3.8*	*2.1*
Barangan	31.1	109.6	26.5	31.4	101.2
Perkhidmatan	-6.4	-21.0	-5.1	-6.0	-22.6
Pendapatan primer	-9.1	-32.0	-10.8	-9.0	-34.7
Pendapatan sekunder	-5.0	-21.9	-4.6	-4.1	-18.7
Akaun Kewangan	**3.9**	**-50.9**	**-6.3**	**-13.2**	**-4.2**
Pelaburan langsung	5.8	4.8	3.0	5.9	17.9
Aset	*-2.9*	*-37.2*	*-11.3*	*-7.9*	*-34.3*
Liabiliti	*8.6*	*41.9*	*14.3*	*13.8*	*52.2*
Pelaburan portfolio	15.9	-28.2	-10.6	-22.3	-19.7
Aset	*5.6*	*-9.1*	*-7.1*	*2.8*	*-15.0*
Liabiliti	*10.3*	*-19.1*	*-3.5*	*-25.1*	*-4.7*
Derivatif kewangan	-0.1	-0.7	-0.1	-1.2	-0.8
Pelaburan lain	-17.6	-26.8	1.4	4.4	-1.7
Kesilapan dan ketinggalan[2]	-20.4	21.1	14.9	20.1	-6.0
Imbangan Keseluruhan	**-6.0**	**3.8**	**14.6**	**19.2**	**15.0**

Aset: (-) menunjukkan aliran keluar disebabkan oleh pemerolehan aset di luar negeri oleh pemastautin
Liabiliti: (+) menunjukkan aliran masuk disebabkan oleh liabiliti asing
[1] Mengikut Edisi Keenam Manual Imbangan Pembayaran dan Kedudukan Pelaburan Antarabangsa (BPM6) oleh Tabungan Kewangan Antarabangsa (IMF)
[2] Termasuk penambahan/pengurangan nilai rizab antarabangsa hasil daripada penilaian semula pertukaran asing yang belum direalisasikan

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

1.9% (2015: masing-masing 1.6% dan 0.4%), sekali gus menyumbang kepada lebihan perdagangan terkumpul sebanyak RM87.3 bilion (2015: RM91.6 bilion).

Eksport barangan perkilangan berubah arah kepada positif pada suku keempat, disebabkan terutamanya oleh peningkatan eksport peranti separa konduktor. Peningkatan eksport E&E lebih daripada mengimbangi penurunan eksport keluaran bukan berasaskan sumber seperti keluaran logam dan jentera, perkakas dan komponen elektrik. Eksport komoditi terus meningkat, disokong oleh kenaikan harga yang menyeluruh.

Dari segi destinasi, eksport ke negara rakan perdagangan utama, terutamanya R.R. China dan Hong Kong SAR, berubah secara mendadak untuk mencatat pertumbuhan positif disebabkan terutamanya oleh permintaan terhadap E&E dan eksport pertanian yang lebih tinggi. Eksport ke EU juga meningkat, sebahagian besarnya disokong oleh eksport E&E yang lebih tinggi dan eksport komoditi. Pertumbuhan eksport ke Jepun terus merosot, manakala eksport ke AS menjadi sederhana, masing-masing mencerminkan eksport gas asli cecair (LNG) dan barangan perkilangan yang lebih rendah.

Import kasar berkembang 5% pada suku keempat (S3 2016: -0.1%), disokong oleh pertumbuhan import barangan pengantara dan barangan penggunaan. Import barangan pengantara kembali pulih disebabkan terutamanya oleh permintaan yang lebih tinggi untuk bahan api dan minyak pelincir, serta bekalan perindustrian, sejajar dengan harga komoditi dan pertumbuhan eksport perkilangan yang lebih tinggi. Peningkatan import barangan penggunaan terutamanya makanan dan minuman, barangan tahan lama dan tidak tahan lama, juga menyokong pertumbuhan import kasar. Peningkatan barangan import untuk dieksport semula mencerminkan permintaan global yang bertambah baik serta aktiviti perdagangan yang meningkat. Walau bagaimanapun, pertumbuhan import barangan modal menjadi sederhana disebabkan terutamanya oleh pengurangan import kelengkapan telekomunikasi dan bekas logam.

Akaun **perkhidmatan** mencatat defisit lebih besar sebanyak RM6.0 bilion pada suku keempat 2016 (S3 2016: defisit sebanyak RM5.1 bilion). Defisit ini sebahagian besarnya disebabkan oleh pembayaran pengangkutan bersih yang lebih tinggi didorongi keadaan aktiviti perdagangan yang lebih baik dan pembayaran bersih yang lebih tinggi untuk perkhidmatan lain, terutamanya untuk pembinaan; dan caj penggunaan untuk harta intelek. Di samping itu, penerimaan bersih yang lebih rendah daripada perkhidmatan perjalanan ekoran peningkatan bilangan pelancong ke luar negeri telah menyebabkan akaun perkhidmatan terus dalam defisit.

Malaysia: Destinasi Eksport

	Bahagian 2016 (%)	2015		2016		
		S4	Tahun	S3	S4	Tahun
		Perubahan tahunan (%)				
Kesatuan Eropah (EU)	**10.2**	**12.9**	**8.4**	**-3.5**	**1.0**	**1.2**
Jepun	**8.1**	**-6.9**	**-12.0**	**-13.0**	**-13.2**	**-12.9**
Amerika Syarikat	**10.2**	**18.4**	**14.4**	**4.8**	**2.3**	**8.9**
ASEAN[1]	**29.4**	**8.5**	**2.7**	**3.3**	**6.1**	**5.4**
Timur Laut Asia	**22.9**	**6.9**	**2.3**	**-7.7**	**5.6**	**-3.2**
Republik Rakyat China	*12.5*	*10.9*	*10.0*	*-8.3*	*12.3*	*-2.9*
Hong Kong SAR	*4.8*	*1.0*	*-0.5*	*-1.4*	*10.4*	*2.1*
Korea	*2.9*	*-9.8*	*-11.7*	*-16.2*	*-7.8*	*-7.6*
China Taipei	*2.7*	*22.6*	*-6.5*	*-6.1*	*-13.5*	*-8.0*
Asia Barat[2]	**2.9**	**-3.3**	**-4.1**	**-9.4**	**11.8**	**3.1**
India	**4.1**	**7.8**	**-0.7**	**1.4**	**1.1**	**1.1**
Jumlah eksport	**100.0**	**8.0**	**1.6**	**-2.3**	**2.8**	**1.1**

[1] Singapura, Thailand, Indonesia, Filipina, Brunei Darussalam, Vietnam, Kemboja, Myanmar dan Laos
[2] Emiriah Arab Bersatu, Arab Saudi, Oman, Iraq, Qatar, Kuwait, Jordan, Lebanon, Bahrain, Syria, Palestin, Yemen dan Iran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Defisit akaun **pendapatan primer** mengecil kepada RM9.0 bilion pada suku keempat 2016 (S3 2016: defisit sebanyak RM10.8 bilion), disebabkan terutamanya oleh pendapatan pelaburan langsung lebih tinggi yang terakru kepada syarikat Malaysia yang melabur di luar negeri dalam sektor perlombongan berikutan kenaikan harga komoditi. Pendapatan yang terakru kepada pelabur langsung asing secara amnya tidak berubah, terutamanya dalam sektor perkilangan. Pembayaran bersih dalam akaun **pendapatan sekunder** lebih rendah sebanyak RM4.1 bilion pada suku keempat 2016 (S3 2016: pembayaran bersih sebanyak RM4.6 bilion), disebabkan terutamanya oleh kiriman wang ke dalam negeri yang lebih tinggi.

Pada suku keempat 2016, **akaun kewangan** mencatat aliran keluar bersih sebanyak RM13.2 bilion (S3 2016: aliran keluar bersih sebanyak RM6.3 bilion), apabila aliran keluar bersih yang lebih tinggi dalam akaun pelaburan portfolio lebih daripada mengimbangi peningkatan aliran masuk bersih dalam akaun pelaburan langsung dan juga akaun pelaburan lain.

Pelaburan portfolio mencatat aliran keluar bersih yang ketara sebanyak RM22.3 bilion (S3 2016: aliran keluar bersih sebanyak RM 10.6 bilion). Pelaburan portfolio oleh bukan pemastautin mencatat aliran keluar bersih sebanyak RM25.1 bilion (S3 2016: aliran keluar bersih sebanyak RM3.5 bilion), disebabkan terutamanya oleh pengurangan pemegangan asing Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Securities, MGS) dan Terbitan Pelaburan Kerajaan (Government Investment Issues, GII) serta pelupusan sekuriti ekuiti yang lebih tinggi. Sepanjang suku itu, pasaran kewangan global mengalami ketidaktentuan yang lebih ketara apabila sentimen pelabur terjejas oleh keputusan pilihan raya presiden AS, serta jangkaan bahawa Federal Reserve mengembalikan semula dasar monetari kepada keadaan wajar dengan lebih cepat. Pelaburan portfolio oleh pemastautin mencatat aliran masuk bersih sebanyak RM2.8 bilion (S3 2016: aliran keluar bersih sebanyak RM7.1 bilion), disebabkan terutamanya oleh kematangan sekuriti hutang mata wang asing yang dipegang oleh institusi kewangan domestik, yang lebih daripada mengimbangi pembelian berterusan sekuriti ekuiti asing.

Akaun pelaburan langsung mencatat aliran masuk bersih lebih tinggi sebanyak RM5.9 bilion (S3 2016: aliran masuk bersih sebanyak RM3.0 bilion), apabila penanggungan liabiliti pelaburan langsung lebih tinggi berbanding dengan pengumpulan aset pelaburan langsung yang makin sederhana.

Dari segi liabiliti, pelaburan langsung masuk mencatat aliran masuk bersih sebanyak RM13.8 bilion (S3 2016: aliran masuk bersih sebanyak RM14.3 bilion). Daripada jumlah ini, **Pelaburan Langsung Asing** (Foreign Direct Investment, FDI) meningkat kepada RM10.8 bilion (S3 2016: aliran masuk bersih sebanyak RM6.5 bilion), disebabkan terutamanya oleh suntikan modal ekuiti yang lebih tinggi dan pemberian bersih pinjaman oleh syarikat induk kepada anak syarikat mereka di Malaysia. Aliran masuk FDI sebahagian besarnya disalurkan kepada sektor perkilangan, terutamanya industri E&E, dan industri petrokimia. FDI turut disalurkan kepada sektor perkhidmatan, terutamanya dalam subsektor kewangan dan insurans serta perdagangan borong dan runcit.

Dari segi aset, pelaburan langsung keluar mencatat aliran keluar bersih sebanyak RM7.9 bilion (S3 2016: aliran keluar bersih sebanyak RM11.3 bilion). Daripada jumlah ini, **Pelaburan Langsung Luar Negeri** (Direct Investment Abroad, DIA) oleh syarikat Malaysia meningkat kepada RM4.9 bilion (S3 2016: aliran keluar bersih sebanyak RM3.6 bilion), disebabkan terutamanya oleh perolehan daripada pelaburan semula yang lebih tinggi dan suntikan modal ekuiti yang berterusan kepada anak syarikat di luar negeri. Sejumlah besar daripada DIA disalurkan kepada syarikat dalam sektor perlombongan, diikuti oleh sektor perkhidmatan, terutamanya subsektor telekomunikasi dan subsektor perdagangan borong dan runcit.

Akaun **pelaburan lain** mencatat aliran masuk bersih yang lebih tinggi sebanyak RM4.4 bilion (S3 2016: aliran masuk bersih sebanyak RM1.4 bilion), yang sebahagian besarnya disebabkan oleh penempatan bersih deposit antara bank

oleh institusi kewangan asing dalam sistem perbankan domestik serta pembayaran balik kredit perdagangan yang diberikan sebelum itu oleh pengeksport Malaysia.

Berikutan perkembangan ini, imbangan pembayaran keseluruhan mencatat lebihan sebanyak RM19.2 bilion pada suku keempat (S3 2016: lebihan sebanyak RM 14.6 bilion). Kesilapan dan ketinggalan (errors and omissions, E&O) berjumlah RM20.1 bilion atau 4.9% daripada jumlah perdagangan, kebanyakannya mencerminkan perubahan penilaian semula pertukaran asing dalam rizab antarabangsa ekoran pengukuhan mata wang utama berbanding dengan ringgit pada suku tersebut.

Hutang luar negeri terurus

Hutang luar negeri Malaysia meningkat sebanyak RM43.4 bilion atau 5.0% kepada RM908.7 bilion, bersamaan dengan USD200.6 bilion atau 73.9% daripada KDNK pada akhir bulan Disember 2016 (akhir bulan September 2016: RM865.3 bilion atau USD206.6 bilion, bersamaan dengan 70.4% daripada KDNK). Sebahagian besar peningkatan ini disebabkan oleh kesan penilaian berikutan penyusutan nilai ringgit berbanding dengan kebanyakan mata wang pada suku tersebut. Kira-kira 82% daripada perubahan penilaian pertukaran asing dicatat dalam peminjaman luar pesisir. Walau bagaimanapun, peminjaman luar pesisir kekal rendah pada 42.7% daripada KDNK pada akhir bulan Disember berbanding dengan 60% daripada KDNK semasa Krisis Kewangan Asia (Asian Financial Crisis, AFC) pada tahun 1997-98. Kerajaan Persekutuan juga hanya mencakupi 4.0% daripada jumlah peminjaman luar pesisir pada akhir bulan Disember 2016.

Dari segi agregat, kesan turun naik pertukaran asing sebahagian besarnya dapat dibendung, memandangkan satu pertiga daripada jumlah hutang luar negeri adalah dalam denominasi ringgit. Baki dalam denominasi mata wang asing sebahagian besarnya dilindung nilai, sama ada secara biasa melalui perolehan mata wang asing, atau melalui penggunaan instrumen kewangan.

Kedudukan hutang luar negeri Malaysia, jika tidak dimasukkan kesan penilaian, hanya akan mencatat sedikit peningkatan sebanyak 0.7% berbanding dengan suku sebelumnya. Peningkatan ini mencerminkan pertambahan bersih peminjaman antara bank dan pinjaman antara syarikat, di samping penempatan deposit yang tinggi sedikit dalam sistem perbankan domestik oleh bukan pemastautin. Ini sebahagiannya diimbangi oleh pelupusan sebahagian daripada sekuriti hutang domestik yang dipegang oleh bukan pemastautin, terutamanya Sekuriti Kerajaan Malaysia (Malaysian Government Securities, MGS) dan Terbitan Pelaburan Kerajaan (Government Investment Issues).

Secara keseluruhan, hutang luar negeri Malaysia kekal terurus, dengan lebih separuh daripada jumlah hutang luar negeri terkumpul (58.6%) terdiri daripada hutang jangka sederhana dan jangka panjang. Hutang luar negeri jangka pendek meningkat sedikit untuk mencakupi 41.4% daripada jumlah hutang luar negeri (akhir bulan September 2016: 38.6%) pada suku tersebut. Rizab antarabangsa memadai untuk membiayai kira-kira 1.1 kali hutang luar

Hutang Luar Negeri Terkumpul

	2015	2016	
	akhir-Dis	akhir-Sept	akhir-Dis
	RM bilion		
Peminjaman luar pesisir[1]	463.6	472.1	524.3
Bersamaan dengan USD bilion	*106.9*	*112.7*	*115.8*
Jangka sederhana dan panjang	*285.9*	*295.8*	*316.4*
Sektor awam	128.3	120.4	130.6
Sektor swasta	157.6	175.4	185.9
Jangka pendek	*177.7*	*176.3*	*207.9*
Pemegangan sekuriti hutang domestik oleh bukan pemastautin	211.3	237.1	214.2
Jangka sederhana dan panjang	*184.1*	*223.5*	*203.3*
Jangka pendek	*27.2*	*13.6*	*10.9*
Deposit bukan pemastautin	81.6	82.6	86.2
Lain-lain[2]	77.2	73.5	84.0
Jangka sederhana dan panjang	*11.9*	*11.8*	*12.4*
Jangka pendek	*65.3*	*61.7*	*71.6*
Jumlah hutang luar negeri	**833.8**	**865.3**	**908.7**
Bersamaan dengan USD bilion	*192.3*	*206.6*	*200.6*
Jumlah hutang/KDNK (%)	72.1	70.4	73.9
Hutang jangka pendek[3]/ Jumlah hutang (%)	42.2	38.6	41.4
Rizab antarabangsa/ Hutang jangka pendek[3] (kali)	1.2	1.2	1.1[4]

[1] Bersamaan dengan hutang luar negeri definisi terdahulu, terdiri terutamanya daripada pinjaman dalam mata wang asing diperoleh, serta bon dan nota terbitan luar pesisir.
[2] Terdiri daripada kredit perdagangan, peruntukan SDR IMF, dan lain-lain.
[3] Peminjaman luar pesisir jangka pendek, pemegangan sekuriti hutang domestik jangka pendek oleh bukan pemastautin, deposit bukan pemastautin, kredit perdagangan jangka pendek dan lain-lain.
[4] Berdasarkan rizab antarabangsa pada 31 Januari 2017.

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia dan Bank Negara Malaysia

negeri jangka pendek. Kira-kira dua pertiga daripada hutang luar negeri jangka pendek terdiri daripada hutang oleh sektor perbankan, yang bukan kesemuanya memerlukan tuntutan terhadap rizab antarabangsa kerana hutang ini sebahagiannya ditampung oleh aset luaran bank yang sepadan. Sebahagian besar daripada baki hutang luar negeri jangka pendek terdiri daripada kredit perdagangan dan pinjaman antara syarikat. Kredit perdagangan sebahagian besarnya ditampung oleh perolehan eksport, manakala pinjaman antara syarikat secara amnya berdasarkan terma yang fleksibel dan lebih mudah, misalnya tanpa jadual pembayaran balik yang tetap dan kadar faedah sifar atau rendah.

Rizab antarabangsa kekal lebih daripada mencukupi untuk memudahkan urus niaga antarabangsa

Pada 31 Januari 2017, kedudukan rizab berjumlah USD95.0 bilion (bersamaan dengan RM426.0 bilion). Paras rizab antarabangsa kekal lebih daripada mencukupi untuk memudahkan urus niaga antarabangsa. Paras rizab memadai untuk membiayai 8.6 bulan import tertangguh, jauh lebih tinggi berbanding dengan nilai ambang antarabangsa iaitu 3 bulan. Paras rizab ini juga memadai untuk memenuhi obligasi luaran memandangkan perlindungan rizab kepada hutang luar negeri jangka pendek adalah sebanyak 1.1 kali. Penting untuk diketahui bahawa bukan semua hutang luar negeri jangka pendek memerlukan tuntutan terhadap rizab memandangkan peminjam mempunyai aset luaran dan perolehan eksport.

Defisit fiskal lebih rendah pada 3.1% daripada KDNK pada tahun 2016

Kerajaan Persekutuan mencatat defisit fiskal pada 1.3% daripada KDNK (S3 2016: -0.6% daripada KDNK), disebabkan kutipan hasil yang lebih tinggi dan jumlah perbelanjaan yang berkurang. Hasil meningkat 6.8% pada asas tahunan (S3 2016: 0.1%) didorong oleh kutipan Cukai Barangan dan Perkhidmatan (GST) yang lebih tinggi. Perbelanjaan mengurus menyusut 13.0% pada asas tahunan (S3 2016: -3.0%) disebabkan terutamanya oleh perbelanjaan untuk bekalan dan perkhidmatan, dan subsidi yang berkurang. Perbelanjaan pembangunan turut menyusut pada asas tahunan. Sejumlah

Rizab Antarabangsa Bersih (pada akhir tempoh)

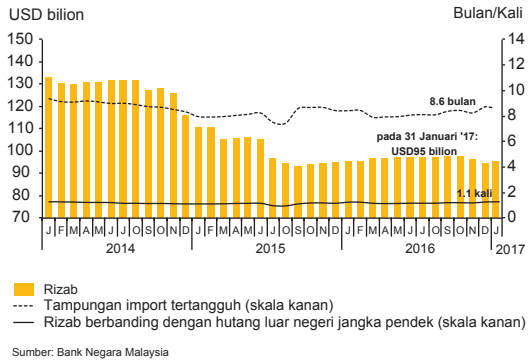

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kewangan Kerajaan Persekutuan

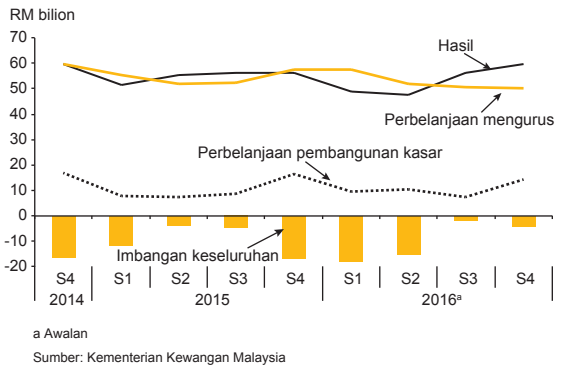

a Awalan

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

besar daripada perbelanjaan pada suku keempat disalurkan terutamanya kepada sektor kesihatan, dan pertanian dan pembangunan luar bandar. Bagi keseluruhan tahun 2016, Kerajaan Persekutuan mencapai sasaran defisit fiskal sebanyak 3.1% daripada KDNK (2015: 3.2% daripada KDNK). Pada akhir tahun 2016, jumlah hutang terkumpul Kerajaan Persekutuan berjumlah RM648.5 bilion atau 52.7% daripada KDNK.

Kewangan Kerajaan Persekutuan

	2015		2016[a]		
	S4	Tahun	S3	S4	Tahun
	RM bilion				
Hasil	56.0	219.1	56.3	59.8	212.4
% pertumbuhan tahunan	*-6.0*	*-0.7*	*0.1*	*6.8*	*-3.0*
Perbelanjaan mengurus	57.5	217.0	50.7	50.0	210.2
% pertumbuhan tahunan	*-3.8*	*-1.2*	*-3.0*	*-13.0*	*-3.1*
Akaun semasa	**-1.4**	**2.1**	**5.6**	**9.8**	**2.2**
% daripada KDNK	***-0.5***	***0.2***	***1.8***	***3.0***	***0.2***
Perbelanjaan pembangunan bersih	15.5	39.3	7.4	13.9	40.9
% pertumbuhan tahunan	*-5.7*	*2.2*	*-15.1*	*-9.8*	*4.2*
Imbangan keseluruhan	**-16.9**	**-37.2**	**-1.8**	**-4.1**	**-38.7**
% daripada KDNK	***-5.6***	***-3.2***	***-0.6***	***-1.3***	***-3.1***
Memo:					
Jumlah perbelanjaan bersih	72.9	256.3	58.1	64.0	251.1
% pertumbuhan tahunan	*-4.2*	*-0.7*	*-4.7*	*-12.3*	*-2.0*
Jumlah hutang Kerajaan Persekutuan[1]					
(pada akhir tempoh)	630.5	630.5	643.6	648.5	648.5
% daripada KDNK	*54.5*	*54.5*	*52.4*	*52.7*	*52.7*
Hutang dalam negeri	433.1	433.1	411.4	435.6	435.6
% daripada KDNK	*37.4*	*37.4*	*33.5*	*35.4*	*35.4*
Hutang luar negeri	197.4	197.4	232.2	212.9	212.9
% daripada KDNK	*17.1*	*17.1*	*18.9*	*17.3*	*17.3*
Pemegangan hutang Kerajaan Persekutuan dalam denominasi RM oleh bukan pemastautin	*176.0*	*176.0*	*211.8*	*191.8*	*191.8*
% daripada KDNK	*15.2*	*15.2*	*17.2*	*15.6*	*15.6*
Peminjaman luar pesisir	*21.5*	*21.5*	*20.4*	*21.1*	*21.1*
% daripada KDNK	*1.9*	*1.9*	*1.7*	*1.7*	*1.7*

[a] Awalan
[1] Sebahagian daripada hutang Kumpulan Wang Pinjaman Perumahan berjumlah RM21.9 bilion (1.8% daripada anggaran KDNK untuk tahun 2016) telah dipindahkan kepada badan berkanun yang baru untuk pinjaman perumahan penjawat awam (Lembaga Pembiayaan Perumahan Sektor Awam, LPPSA) mulai tahun 2016

Nota: Mulai suku pertama 2015, tahun asas bagi KDNK telah dikemaskinikan kepada tahun 2010 daripada tahun 2005

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia dan Bank Negara Malaysia